

REKA KOJA NAS POVEZUJE THE RIVER THAT CONNECTS US

Panelisti su govorili o očuvanju Dunava i uspostavljanju bolje saradnje među državama kroz koje protiče ova druga najduža reka u Evropi.

Piše: Majda Adlešić

The panelists spoke about preserving the Danube and establishing better cooperation among the countries through which this second longest river in Europe flows.

Written by: Majda Adlešić

Javna diskusija povodom obeležavanja Dana Dunava, koja je krajem juna održana u Kulturnoj stanici Svilara, okupila je stručnjake iz Austrije i Srbije. Panelisti su govorili o očuvanju Dunava i uspostavljanju bolje saradnje među državama kroz koje protiče ova druga najduža reka u Evropi. U diskusiji su učestvovali: Laura Hohoff, co-leader EU4Green projekta u Agenciji za zaštitu životne sredine Austrije; Konrad Stania, šef odeljenja u Ministarstvu poljoprivrede Austrije; Daniel Martinek, naučni istraživač u Institutu za podunavski region i Centralnu Evropu; i dr Dragana Tomašević Pilipović, profesorka na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu. Pored svega što su govorili na veoma zanimljivom i dinamičnom panelu, zamolili smo ih za još neke odgovore. Naša pitanja odnosila su se, najpre, na njihovo viđenje najvećih prednosti ili šansi za razvoj Dunavskog regiona sa aspekta njihovih ekspertiza i poslova kojima se bave. „Najveća šansa za razvoj Dunavskog regiona leži u njegovoj posvećenosti regionalnoj saradnji u oblasti zaštite životne sredine. Jačanje saradnje je od vitalnog značaja jer se izazovi poput klimatske krize i gubitka biodiverziteta

At the end of June, the Cultural station Svilara hosted the participants of public discussions on the occasion of the Danube Day, which brought together experts from Austria and Serbia. The panelists spoke about the preservation of the Danube and the establishment of better cooperation between the countries through which this second longest river in Europe flows. The discussion was attended by: Laura Hohoff, co-leader of the EU4Green project at the Austrian Environmental Protection Agency; Konrad Stania, Head of Department at the Austrian Ministry of Agriculture; Daniel Martinek, scientific researcher at the Institute for the Danube Region and Central Europe; and Dr. Dragana Tomašević Pilipović, professor at the Faculty of Science and Mathematics in Novi Sad. In addition to everything they said in a very interesting and dynamic panel, we asked them for some more answers.

Our questions related, first of all, to their perception of the greatest advantages or chances for the development of the Danube region from the aspect of their expertise and the jobs they deal with.

“The greatest chance for the development of the Danube region lies in its commitment to regional cooperation on environmental protection. Strengthening collaboration is vital because challenges like the climate crisis and biodiversity loss cannot be tackled within national borders alone. By sharing resources, expertise, and innovative solutions, we can address common issues such as water pollution, sustainable agriculture, and biodiversity conservation more effectively. EU4Green supports the implementation of the Green Agenda for the Western Balkans, which goal

Laura Hohoff

Učesnici panela

ne mogu rešiti samo unutar nacionalnih granica. Deleći resurse, stručnost i inovativna rešenja, možemo efikasnije da rešimo uobičajena pitanja kao što su zagađenje vode, održiva poljoprivreda i očuvanje biodiverziteta. EU4Green podržava implementaciju Zelene agende za Zapadni Balkan, čiji je cilj usklađivanje sa Zelenim dogovorom EU i jačanje procesa pristupanja EU. Zelena agenda ne samo da promovise zeleni rast, koji se fokusira na razdvajanje ekonomskog rasta od degradacije životne sredine i korišćenja resursa, i pomaže regionu, već ima za cilj da podstakne promene u ponašanju društva ka održivijim praksama. Ovaj integrisani pristup je od suštinskog značaja za postizanje dugoročne održivosti i otpornosti u Dunavskom regionu”, odgovorila je Laura Hohoff, koja je istakla da jedna od ključnih aktivnosti u okviru EU4Green-a uključuje izgradnju kapaciteta i obuku. „Na primer, projekat je implementirao programe obuke/materijale za operatere postrojenja za prečišćavanje gradskih otpadnih voda (UVVTP) kako bi se poboljšao monitoring i izveštavanje. Ovi napori su posebno značajni u urbanim oblastima u kojima ispuštanje neprečišćenih otpadnih voda predstavlja veliku pretnju po životnu sredinu, posebno relevantno za Dunav. Štaviše,

is to align to the EU Green Deal and strengthen the process of EU accession. The Green Agenda not only promotes green growth, which focuses on decoupling economic growth from environmental degradation and resource use, and help the region but aims to fosters a shift in societal behaviors towards more sustainable practices. This integrated approach is essential for achieving long-term sustainability and resilience in the Danube region” answered Laura Hohoff, who says further: “One of the core activities under EU4Green involves capacity building and training. For instance, the project has implemented training programs/materials for operators of Urban Wastewater Treatment Plants (UWWTPs) to improve monitoring and reporting. These efforts are particularly significant in urban areas where untreated wastewater discharge poses a major environmental threat, especially relevant for the Danube. Moreover, the EU4Green initiative extends to sustainable agriculture, focusing on protecting surface and groundwater from agricultural nitrate pollution and working together with farm to promote climate change adaptation by encouraging water-ef-

inicijativa EU4Green se proteže na održivu poljoprivredu, fokusirajući se na zaštitu površinskih i podzemnih voda od zagađenja poljoprivrednim nitratima i radeći zajedno sa farmama na promovisanju prilagodavanja klimatskim promenama podsticanjem praksi efikasnijeg korišćenja vode i istraživanjem opcija za skladištenje vode. EU4Green kombinuje tehničku obuku, sprovođenje nacionalnih planova, usklađivanje politika i angažovanje zainteresovanih strana, čime doprinosi stvaranju održivosti i otpornosti u Dunavskom regionu. Hitna priroda ekoloških izazova, kao što su klimatske promene i gubitak biodiverziteta, naglašava važnost ovih napora. Zdravi ekosistemi su od suštinskog značaja za ublažavanje klimatskih promena i prilagodavanje na njih, a njihova zaštita je ključni prioritet. Integracijom zelenih politika i promovisanjem regionalne saradnje, možemo poboljšati otpornost Dunavskog regiona i osigurati održivu budućnost za sve”.

Konrad Stania potvrđuje da je međusektorska saradnja od velikog značaja. I da to stvara čvrstu osnovu za održivo upravljanje vodama koje podržavaju sve zainteresovane strane. Sa svog aspekta Daniel Martinek odgovara: „Verujem da je većina članica Evropske unije konačno prepoznala značaj i hitnosti nedovršene integracije evropskog kontinenta koja pogađa mnoge zemlje Dunavskog regiona, što u značajnoj meri doprinosi nestabilnosti u Evropi i omogućava nastanak sukoba raznih dimenzija, kakvih smo svedoci danas. Zato bih voleo da vidim tragične okolnosti kao što su rat u Ukrajini i tenzije na Zapadnom Balkanu kako kao priliku za potpuno evropsko ujedinjenje, tako i da se smanji uticaj svetskih sila i da Evropa prestane da bude geopolitičko žarište”.

Sa stanovišta dr Dragane Tomašević Pilipović izazovi životne sredine u Srbiji, posebno u pogledu kvaliteta vode, predstavljaju značajne poteškoće za ostale članice Dunavske strategije. Međutim, aktivno učešće Srbije u regionalnim inicijativama i posvećenost rešavanju ovih izazova kroz poboljšanu infrastrukturu, održive prakse i poboljšanu saradnju su od ključnog značaja. „Srbija učestvuje u različitim projektima koji imaju za cilj smanjenje zagađenja u Dunavu. Naponi uključuju poboljšanje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, smanjenje industrijskih ispuštanja i primenu održivih poljoprivrednih praksi kako bi se smanjilo oticanje hranljivih materija. Neprečišćena ili nedovoljno prečišćena otpadna voda može uticati na kvalitet vode i predstavljati rizik po zdravlje ljudi i ekosisteme.

efficient practices and exploring water storage options. EU4Green combines technical training, implementation of national plans, policy alignment, and stakeholder engagement, hence contributing to create sustainability and resilience in the Danube region. The pressing nature of environmental challenges, such as climate change and biodiversity loss, underscores the importance of these efforts. Healthy ecosystems are essential for mitigating and adapting to climate change, and protecting them is a key priority. By integrating green policies and promoting regional cooperation, we can enhance the resilience of the Danube region and ensure a sustainable future for all”. Konrad Stania confirms that intersectoral cooperation is of great importance. And that it creates a solid foundation for sustainable water management supported by all stakeholders.

From his point of view, Daniel Martinek answers: “I believe that the majority of the members of the European Union finally recognized the significance and urgency of the unfinished integration of the European continent affecting many countries of the Danube region, which to a significant extent contributes to instability in Europe and allows the emergence of conflicts of various dimensions as we witness today. Therefore, I would like to see the tragic circumstances such as the war in Ukraine and the tensions in the Western Balkans as an opportunity to complete European unification, so that the influence of the world powers is reduced and Europe ceases to be a geopolitical hotbed”. By the opinion of Dr. Dragana Tomašević Pilipović, environmental challenges in Serbia, especially in terms of water quality, represent significant difficulties

Kratko o Zelenoj agenda za Zapadni Balkan

Potpisivanjem Sofijske deklaracije o Zelenoj agendi za Zapadni Balkan 2020. godine, zemlje ovog regiona obavezale su se na sprovođenje Zelene agende kao svojevrstne „mape” za niz konkretnih akcija i mera koje treba da dovedu do „niskokarbonskog” razvoja regiona i privrednog rasta u skladu sa načelima održivog razvoja. Zelena agenda za Zapadni Balkan obuhvata pet oblasti: klima, energija i mobilnost; cirkularna (kružna) ekonomija; sprečavanje zagađenja; održiva poljoprivreda i proizvodnja hrane; i biodiverzitet. Uvod Zelenoj agenda predstavlja Zeleni dogovor. Evropski zeleni dogovor predstavlja dugoročnu strategiju razvoja zemalja EU, koja ima za cilj sprečavanje klimatskih promena. Posledice klimatskih promena već danas vidimo u prirodi, od topljenja polarnih kapa i glečera, preko ubrzanog podizanja nivoa mora, do intenzivnih toplotnih talasa, pojava novih bolesti i masovnog izumiranja različitih vrsta biljaka i životinja. Glavni krivac za ove neželjene pojave koje pogađaju našu životnu sredinu jeste emisija gasova koji izazivaju efekat staklene bašte, odnosno gasova koji poput pokrivača zadržavaju toplotu u Zemljinoj atmosferi i na taj način zagrevaju planetu. Zbog toga, glavni cilj Zelenog dogovora je postizanje ugljenične neutralnosti do 2050. godine, odnosno potpuno neutralisanje količine gasova sa efektom staklene bašte koje ispuštamo u atmosferu.

Zagađenje usled industrijskih aktivnosti i poljoprivrednih oticaja u Srbiji može da unese teške metale, pesticide i višak hranljivih materija u Dunav. Ovi zagađivači mogu da putuju nizvodno, utičući na kvalitet vode u susednim zemljama otežavajući im da ispune sopstvene standarde kvaliteta vode. Ulaganje u napredna postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i unapređenje postojećih može značajno smanjiti količinu neprečišćene otpadne vode koja ulazi u Dunav, od čega će imati koristi sve zemlje u regionu”. Skrećući pažnju da je sada odlična prilika za zemlje u Dunavskom regionu da saraduju na istraživanju i razmenjuju najbolje prakse, zaključuje: „Zajednički projekti i razmena znanja mogu dovesti do bržeg tehnološkog napretka i efikasnijih rešenja za upravljanje otpadnim vodama. Trenutno, najveća prilika za Dunavski region u upravljanju otpadnim

Briefly about the Green Agenda for the Western Balkans

By signing the Sofia Declaration on the Green Agenda for the Western Balkans in 2020, the countries of this region committed to implementing the Green Agenda as a kind of “map” for a series of concrete actions and measures that should lead to “low-carbon” development of the region and economic growth in accordance with principles of sustainable development. The Green Agenda for the Western Balkans includes five areas: climate, energy and mobility; circular economy; pollution prevention; sustainable agriculture and food production; and biodiversity. Introduction to the Green Agenda is the Green Deal. The European Green Deal represents a long-term development strategy of the EU countries, which aims to prevent climate change. We can already see the consequences of climate change in nature today, from the melting of polar caps and glaciers, through the accelerated rise of sea levels, to intense heat waves, the appearance of new diseases and the mass extinction of various types of plants and animals. The main culprit for these unwanted phenomena that affect our environment is the emission of gases that cause the greenhouse effect, that is, gases that, like a blanket, retain heat in the Earth’s atmosphere and thus heat the planet. Therefore, the main goal of the Green Deal is to achieve carbon neutrality by 2050, i.e. the complete neutralization of the amount of greenhouse gases that we release into the atmosphere.

for other members of the Danube Strategy. However, Serbia’s active participation in regional initiatives and commitment to solving these challenges through improved infrastructure, sustainable practices and improved cooperation are crucial. Furthermore, a professor from the Faculty of Science and Mathematics in Novi Sad says: “Serbia participates in various projects aimed at reducing pollution in the Danube. Efforts include improving wastewater treatment facilities, reducing industrial discharges, and implementing sustainable agricultural practices to minimize nutrient runoff. Untreated or insufficiently treated wastewater can affect water quality and pose risks to human health and ecosystems. Pollution from industrial activities and agricultural runoff in Serbia can introduce

vodama je integracija inovativnih i održivih tehnologija za prečišćavanje otpadnih voda. Radeći zajedno, možemo da iskoristimo puni potencijal Dunava, pretvarajući izazove u prilike i osiguravajući da reka ostane izvor života, inspiracije i jedinstva za generacije koje dolaze”.

Kao predstavnike medija koji se bave specijalizovano temama zaštite životne sredine interesovalo nas je koliko su komunikacija, mediji i događaji poput Panela povodom Dana Dunava važni za predstavljanje same strategije EU za Dunavski region, upravo građanima, koji imaju najveću

heavy metals, pesticides, and excess nutrients into the Danube. These pollutants can travel downstream, affecting water quality in neighboring countries and making it harder for them to meet their own water quality standards. Investing in advanced wastewater treatment facilities and upgrading existing ones can significantly reduce the amount of untreated sewage entering the Danube, benefiting all countries in the region”. Noting that now is an excellent opportunity for countries in the Danube region to collaborate on re-

korist od ostvarenja projekata i aktivnosti. Daniel Martinek je iz svog ugla naučnog istraživača rekao da makro-regionalna strategija, kao što je EUSDR, doprinosi ne samo poboljšanju života stanovnika zemalja članica i nečlanica EU, ali i pokazuje da se većina od složenih problema koji utiču na naš svakodnevni život ne mogu rešiti na nivou pojedinačnih država. „Ove problemi ne poznaju nacionalne granice. EUSDR je stoga sjajan primer kakav je pristup pravi kada se nosite sa najvećim izazovima našeg doba, kao što su klimatske promene ili geopolitička konkurencija. Stoga

search and exchange best practices, she concludes: “ Now is a great opportunity for countries in the Danube region to collaborate on research and share best practices. Joint projects and knowledge exchange can lead to faster technological advancements and more efficient wastewater management solutions. Right now, the biggest opportunity for the Danube region in wastewater management is the integration of innovative and sustainable wastewater treatment technologies. By working together, we can harness the full potential of the Danube, turning challenges into opportunities and ensuring that the river remains a source of life, inspiration, and unity for generations to come”.

As media representatives who specialize in environmental protection issues, we were interested in how important communication, media and events like the Danube Day Panel are for presenting the EU strategy for the Danube region itself, precisely to the citizens, who benefit the most from the implementation of projects and activities. Daniel Martinek, from his point of view as a scientific researcher, said that: “ A macro-regional strategy such as the EUSDR contributes not only to the improvement of the living conditions of the inhabitants of EU member and non-member states, but also shows that most of the complex problems that affect our daily lives cannot be solved at the level of nation-states. These problems know no national borders. The EUSDR is therefore a shining example of what approach is the right one when dealing with the biggest challenges of our age, such as climate change or geopolitical competition. Therefore, any dissemination of information about the EUSDR is an important

je svako širenje informacija o EUSDR-u važan korak ka menjanju percepcije o evropskoj saradnji i upravljanju među građanima". [LINK](#)

Komunikacija, mediji i događaji poput Dana Dunava su od suštinskog značaja za EUSDR, po rečima dr Dragane Tomašević Pilipović, koja dalje kaže: „Oni igraju ključnu ulogu u podizanju svesti objašnjavajući javnosti ciljeve i koristi strategije. Oni takođe pomažu u izgradnji poverenja kroz transparentno izveštavanje o uspesima i budućim planovima. Preko medija informacije se mogu širiti i pozitivno uticati na percepciju javnosti. Događaji kao što je Dan Dunava su fantastični za negovanje regionalnog jedinstva i davanje mogućnosti ljudima da se direktno angažuju u projektima EUSDR. Oni takođe pomažu u podsticanju učešća pokazujući ljudima kako da se uključe i imaju koristi od ciljeva strategije. Da bismo maksimizirali uticaj, trebalo bi da se fokusiramo na jasne, dosledne poruke, da koristimo medije da istaknemo uspehe i pozovemo na akciju, i učinimo događaje interaktivnim i inkluzivnim“. Kroz zaključak svog odgovora profesorka s Novosadskog univerziteta dodaje da je Dan Dunava prilika da se predstave uspešne priče, organizuju paneli i pozivaju građani na učešće. Poenta je da šira javnost ima koristi na nekoliko ključnih načina, uključujući poboljšanje kvaliteta života, ekonomski rast, zdravlje životne sredine i jačanje regionalne saradnje. „Primeri uključuju inicijative za čistu vodu za lokalne zajednice, transportnu infrastrukturu za ekonomski rast, upravljanje rečnim slivom za zdravlje životne sredine i obrazovne programe za buduće generacije. Ukratko, komunikacija, mediji i događaji su suštinski alati za ucinjanje rada EUSDR-a vidljivim i uticajnim. Efikasnim korišćenjem ovih alata možemo osigurati da prednosti EUSDR projekata dođu do šire javnosti i podrže dugoročni uspeh strategije“.

step towards changing the perception on European cooperation and governance among the population“. Konrad Stania points out that public participation is a key aspect in the work on water management. As he says: “We have to inspire all citizens. A special role in this is played by work with children and young people - for example, the Danube Art Master of the International Commission for the Protection of the Danube or the Danube Youth Council EUSDR“. [LINK](#)

“Communication, media, and events like Danube Day are essential for the EUSDR“, in the words of Dr. Dragana Tomašević Pilipović, who goes on to say: “They play a key role in raising awareness by explaining the strategy’s goals and benefits to the public. They also help in building trust through transparent reporting of successes and future plans. Through media the information can be spread widely and positively influence public perception. Events like Danube Day are fantastic for fostering regional unity and giving people a chance to engage with EUSDR projects directly. They also help encourage participation by showing people how to get involved and benefit from the strategy’s goals. To maximize impact, we should focus on clear, consistent messaging, use media to highlight successes and call for action, and make events interactive and inclusive“. Through the conclusion of her answer, the professor from the University of Novi Sad says that Danube Day is an opportunity to present successful stories, organize panels and invite citizens to participate. The point is that: “The wider public benefits in several key ways, including improved quality of life, economic growth, environmental health, and strengthened regional cooperation. Examples include clean water initiatives for local communities, transport infrastructure for economic growth, river basin management for environmental health, and educational programs for future generations“.

As we had the opportunity to have Laura Hohoff, co-leader of the EU4Green project, answer our questions, we were interested in her view of the importance of communications and media for presenting the Green Agenda and bringing it closer to citizens. With his answer, he confirms the answers of his colleagues, namely that communication, media and public events

Projekti na koje skreće pažnju dr Dragana Tomašević Pilipović

Trenutno naša istraživačka grupa za zaštitu životne sredine pri UNSPMF-u sprovodi, između ostalih, projekat **SmartWaterTwin** koji finansira EU koji ima za cilj da unapredi znanje i istraživačku izvrsnost u oblasti održivog prečišćavanja i upravljanje otpadnim vodama povećanjem naučnih i tehničkih kapaciteta u Srbiji. Pored toga, sediment je neodvojiva komponenta svakog vodnog Sistema i zahteva posebnu pažnju. Ovo je posebno relevantno za reku Dunav, gde hidroelektrana Đerdap utiče i na protok i na taloženje nanosa. Kroz projekat **BEuSED** koji finansira Fond za nauku Republike Srbije, cilj nam je da razvijemo održive strategije upravljanja za blagotvorno korišćenje nanosa i da prevaziđemo izazove koji dolaze sa taloženjem nanosa u vodi.

S obzirom da smo bili u prilici da nam na pitanja odgovara i Laura Hohoff, co leader projekta EU4Green interesovalo nas je njeno viđenje važnosti komunikacija i medija za predstavljanje Zelene agende i približavanje građanima. Svojim odgovor ona potvrđuje i odgovore svojih kolega, odnosno da su komunikacija, mediji i javni događaji poput panela za Dan Dunava neophodni su za podizanje svesti i angažovanje građana o Zelenoj agendi. „Ovi formati pružaju priliku da se prikažu opipljive prednosti ekoloških projekata, čineći vezu između politike i svakodnevnog života jasnom i ubedljivom. Efikasna komunikacija pomaže da se složene inicijative i naglasci učine opipljivijim, kako bi se pokazalo da ovi naporu doprinose zdravijem okruženju i poboljšanom kvalitetu života. Javni angažman kroz medije i događaje neguje osećaj zajedništva i zajedničke odgovornosti, podstičući građane da učestvuju i podrže zelenu tranziciju i pristupanje EU. Ističući uspešne priče i najbolje prakse, ove platforme mogu da inspirišu šire usvajanje održivog ponašanja i politika, jačajući važnost kolektivne akcije u rešavanju ekoloških izazova“. Zaključujući Laura Hohoff kaže da događaji poput Panela za Dan Dunava štaviše pomažu da se premosti jaz između kreatora politike i javnosti, osiguravajući da se glasovi građana čuju u procesu donošenja odluka. „Ova inkluzivnost povećava legitimitet i efikasnost ekoloških politika, čineći ih odgovornijim na potrebe i aspiracije zajednice“.

Ph.D. Dragana Tomašević Pilipović draws attention to the following projects

Right now our environmental protection research group at UNSPMF is conducting, among others, the EU-funded project **SmartWaterTwin** project that aims to boost knowledge and research excellence in the area of sustainable wastewater treatment and management by increasing the scientific and technical capacities in Serbia. Additionally, sediment is an inseparable component of any water body and requires special attention. This is particularly relevant for the Danube River, where the Đerdap hydroelectric power plant influences both the flow rate and sediment deposition. Through the **BEuSED** project Financed by the Science Fund of the Republic of Serbia, we aim to develop sustainable management strategies for the beneficial use of sediment and to overcome the challenges that come with the sediment deposition in water bodies.

such as the Danube Day panel are necessary for raising awareness and engaging citizens about the Green Agenda. “These formats provide an opportunity to showcase the tangible benefits of environmental projects, making the connection between policy and everyday life clear and compelling. Effective communication helps to make complex initiatives and highlights more palpable, to show these efforts contribute to a healthier environment and improved quality of life. Public engagement through media and events fosters a sense of community and shared responsibility, encouraging citizens to participate in and support the green transition and accession to EU. By highlighting success stories and best practices, these platforms can inspire broader adoption of sustainable behaviors and policies, reinforcing the importance of collective action in addressing environmental challenges“. Like conclusion Laura Hohoff says: “Furthermore, events like the Danube Day panel help bridge the gap between policymakers and the public, ensuring that the voices of citizens are heard in the decision-making process. This inclusivity enhances the legitimacy and effectiveness of environmental policies, making them more responsive to the needs and aspirations of the community“.